DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2020/1049 A COMISIEI

din 15 iulie 2020

care permite Franței să autorizeze produsele biocide care constau din azot generat *in situ* pentru protejarea patrimoniului cultural

[notificată cu numărul C(2020) 4715]

(Numai textul în limba franceză este autentic)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului din 22 mai 2012 privind punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide ([1]), în special articolul 55 alineatul (3),

în urma consultării Comitetului permanent pentru produse biocide,

întrucât:

(1) Anexa I la Regulamentul (UE) nr. 528/2012 conține substanțe active care au un profil mai favorabil din punctul de vedere al mediului sau al sănătății umane sau animale decât substanțele chimice mai periculoase. Prin urmare, produsele care conțin aceste substanțe active pot fi autorizate printr-o procedură simplificată. Azotul este inclus în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 528/2012, fiind supus restricției de a fi utilizat în cantități limitate în recipiente gata de utilizare.

(2) În temeiul articolului 86 din Regulamentul (UE) nr. 528/2012, azotul este aprobat și ca substanță activă utilizabilă în produse biocide care fac parte din tipul de produs 18, și anume insecticidele ([2]). Produsele biocide care constau din azot, astfel cum au fost aprobate, sunt autorizate în mai multe state membre, inclusiv în Franța, și sunt furnizate în butelii de gaz ([3]).

(3) Azotul poate fi generat și *in situ*, din aerul ambiental. În prezent, azotul generat *in situ* nu este aprobat pentru utilizarea în Uniune și nu este nici cuprins în lista din anexa I la Regulamentul (UE) 528/2012, nici introdus în lista substanțelor active inclusă în programul de reexaminare a substanțelor active existente în produsele biocide din anexa II la Regulamentul delegat (UE) nr. 1062/2014 al Comisiei ([4]).

(4) În temeiul articolului 55 alineatul (3) din Regulamentul (UE) nr. 528/2012, la 14 ianuarie 2020, Franța a transmis Comisiei o cerere de derogare de la articolul 19 alineatul (1) litera (a) din regulamentul respectiv, solicitând să i se acorde permisiunea să autorizeze produsele biocide care constau din azot generat *in situ* din aerul ambiental, pentru protejarea patrimoniului cultural (denumită în continuare „cererea”).

(5) Patrimoniul cultural poate suferi daune determinate de o gamă largă de organisme dăunătoare, de la insecte la microorganisme. Prezența acestor organisme poate duce nu numai la pierderea bunului cultural în sine, ci prezintă și riscul ca organismele dăunătoare respective să se răspândească la alte obiecte aflate în apropiere. În absența unui tratament adecvat, obiectele ar putea fi iremediabil deteriorate, determinând un risc grav pentru patrimoniul cultural.

(6) Azotul generat *in situ* este utilizat pentru a crea o atmosferă controlată cu o concentrație foarte mică de oxigen (anoxie) în corturi sau camere de tratament închise temporar sau permanent, pentru controlul organismelor dăunătoare de pe suprafața obiectelor de patrimoniu cultural. Azotul este separat din aerul ambiental și este pompat în cortul sau camera de tratament, în care conținutul de azot din atmosferă este crescut până la aproximativ 99 % și, în consecință, oxigenul este aproape complet îndepărtat. Umiditatea azotului pompat în zona de tratament este stabilită în funcție de necesitățile obiectului care urmează să fie tratat. Organismele dăunătoare nu pot supraviețui în condițiile create în cortul sau camera de tratament.

([1]) JO L 167, 27.6.2012, p. 1.

([2]) Directiva 2009/89/CE a Comisiei din 30 iulie 2009 de modificare a Directivei 98/8/CE a Parlamentului European și a Consiliului în vederea includerii azotului ca substanță activă în anexa I la directiva menționată (JO L 199, 31.7.2009, p. 19).

([3]) Lista produselor autorizate este disponibilă la adresa https://echa.europa.eu/fr/information-on-chemicals/biocidal-products.

([4]) Regulamentul delegat (UE) nr. 1062/2014 al Comisiei din 4 august 2014 privind programul de lucru pentru examinarea sistematică a tuturor substanțelor active existente conținute de produsele biocide, menționat în Regulamentul (UE) nr. 528/2012 al Parlamentului European și al Consiliului (JO L 294, 10.10.2014, p. 1.).

(7) În conformitate cu informațiile transmise de Franța, utilizarea azotului generat *in situ* pare a fi unica tehnică eficace de control al organismelor dăunătoare care poate fi utilizată pentru toate tipurile de materiale și combinații de materiale prezente în colecțiile și expozițiile muzeale și în siturile de patrimoniu cultural fără a le deteriora, la costuri rezonabile.

(8) Metoda anoxiei sau a atmosferei modificate sau controlate este inclusă în standardul EN 16790:2016 „Conservarea patrimoniului cultural – Gestionarea integrată a dăunătorilor (IPM – *integrated pest management*) pentru protejarea patrimoniului cultural”, iar azotul este descris în acest standard ca fiind „cel mai utilizat” pentru crearea anoxiei.

(9) Există disponibile alte tehnici pentru combaterea organismelor dăunătoare, cum ar fi tratamentul la temperaturi mici, tratamentul termic, tratamentul cu radiații gamma. În plus, pot fi utilizate alte substanțe active. Totuși, potrivit Franței, fiecare dintre aceste tehnici are limitările sale în materie de deteriorări care ar putea apărea în cazul anumitor materiale în cursul tratamentului și, prin urmare, niciuna dintre ele nu poate fi utilizată singură pentru tratamentul tuturor tipurilor de materiale și de combinații de materiale.

(10) Conform informațiilor transmise de Franța, în ceea ce privește tehnica dezinfestării la rece, există îndoieli cu privire la fezabilitatea ei pentru toate colecțiile de arte plastice și arte decorative. În cazul lucrărilor din materiale laminate (lucrări vopsite, lăcuite sau cerate, lucrări încrustate sau lucrări cu fire încrustate), această tehnică poate prezenta un risc de deteriorare a acestor obiecte. Totuși, în ceea ce privește conservarea patrimoniului cultural inclus în inventarul național, astfel de îndoieli nu sunt permise, în conformitate cu politicile naționale de conservare aplicabile instituțiilor care dețin colecții publice.

(11) Astfel cum se menționează în cerere, dezinfestarea prin creșterea temperaturii nu este utilizată pe scară largă de către instituțiile de patrimoniu cultural. Ca și în cazul dezinfestării la rece, există preocupări cu privire la impactul tratamentului termic asupra materialelor stratificate. În plus, în cazul tratamentului termic există riscuri suplimentare de pierdere a aderenței pentru adezivi, de înmuiere a elementelor care conțin ceară și revenire la suprafață a substanțelor chimice utilizate anterior, care generează pete pe suprafața obiectelor.

(12) În conformitate cu informațiile din cerere, tehnica radiațiilor gamma necesită echipamente specifice care să îndeplinească cerințe specifice în materie de siguranță pentru implementarea tehnicii și necesită cunoștințe avansate. Prin urmare, tehnica este costisitoare și dificil de reprodus. În plus, această tehnică nu este adecvată pentru materialele transparente sau translucide, care tind să devină opace sau pătate ca răspuns la radiațiile gamma.

(13) Cererea demonstrează că utilizarea produselor biocide care conțin alte substanțe active disponibile pe piața din Franța lasă reziduuri pe lucrările de artă tratate, care pot fi eliberate în mediu și care pot determina un risc pentru sănătatea umană. În plus, aceste substanțe au dezavantaje semnificative în ceea ce privește conservarea fizică a lucrărilor de artă culturale, deoarece multe dintre ele pot induce schimbări de culoare, exsudații uleioase sau lipicioase, cristalizări de suprafață sau modificări ale ADN-ului materialelor de origine animală.

(14) În ultimele decenii, în contextul unei IPM pentru protejarea patrimoniului cultural, un număr din ce în ce mai mare de instituții de patrimoniu cultural au căutat soluții pentru a nu mai utiliza substanțe chimice potențial periculoase și s-au orientat către tehnici – cum ar fi anoxia – care sunt mai neagresive față de colecțiile de patrimoniu cultural și care sunt mai puțin dăunătoare persoanelor care le aplică.

(15) Potrivit informațiilor din cerere, utilizarea azotului conținut în butelii nu este o alternativă adecvată pentru muzee și situri de patrimoniu cultural, întrucât prezintă dezavantaje practice și economice. Cantitățile limitate din butelii necesită transport frecvent și o instalație de depozitare separată. Depozitarea unui număr mare de butelii prezintă riscuri de securitate din cauza prezenței gazelor sub presiune. Anoxia care utilizează azot generat *in situ* are ca rezultat reducerea costurilor pentru instituțiile de patrimoniu cultural în comparație cu utilizarea azotului din butelii. În afară de investiția inițială în camera de tratare și în generatorul de azot *in situ*, tehnica nu generează alte costuri.

(16) Obligarea muzeelor și a siturilor de patrimoniu cultural de a utiliza mai multe tehnici de combatere a organismelor dăunătoare – fiecare dintre ele fiind adecvate unor materiale și obiecte specifice – în locul utilizării unei singure tehnici deja utilizate și adecvate pentru toate materialele, ar implica costuri suplimentare pentru muzee și situri de patrimoniu cultural și le-ar complica calea către atingerea obiectivului de a nu mai utiliza substanțe active mai periculoase în cadrul IPM pe care o aplică.

(17) În 2019 au avut loc discuții în cadrul mai multor reuniuni ([5]) ale grupului de experți al Comisiei „Autorități competente în domeniul produselor biocide” despre o posibilă derogare în temeiul articolului 55 alineatul (3) vizând azotul generat *in situ*.

(18) În plus, la cererea Comisiei, în urma primei cereri similare de derogare pentru produsele care constau în azot generat *in situ* provenite din Austria, Agenția Europeană pentru Produse Chimice a efectuat o consultare publică cu privire la respectiva cerere, permițând tuturor părților interesate să își prezinte punctul de vedere. Marea majoritate a celor 1 487 de observații primite au fost în favoarea derogării. Mulți participanți la consultare au descris dezavantajele tehnicilor alternative disponibile: tratamentele termice pot deteriora anumite materiale; utilizarea altor substanțe active lasă reziduuri toxice pe obiectele de artă, care sunt eliberate progresiv în mediul înconjurător; utilizarea azotului din butelii nu permite controlul umidității relative în zona tratată, care este necesar pentru tratarea anumitor materiale.

(19) Două organizațiile internaționale care reprezintă muzeele și siturile de patrimoniu cultural – Consiliul Internațional al Muzeelor și Consiliul Internațional al Monumentelor și Siturilor – și-au exprimat intenția de a transmite o cerere de includere a azotului generat *in situ* în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 528/2012, ceea ce ar permite statelor membre să autorizeze produsele care constau din azot generat *in situ* fără a fi necesară o derogare în conformitate cu articolul 55 alineatul (3) din regulamentul respectiv. Cu toate acestea, realizarea evaluării unei astfel de cereri, includerea substanței în anexa I a Regulamentului (UE) nr. 528/2012 și obținerea autorizațiilor pentru produse necesită timp.

(20) Cererea arată că în Franța nu există alternative adecvate, întrucât toate tehnicile alternative disponibile în prezent prezintă dezavantaje, fie din cauza neadecvării pentru tratarea tuturor materialelor, fie de natură practică.

(21) Pe baza tuturor acestor argumente, este adecvat să se concluzioneze că azotul generat *in situ* este esențial pentru protejarea patrimoniului cultural din Franța și că nu există disponibile alternative adecvate. Prin urmare, este necesar ca Franței să i se permită să autorizeze punerea la dispoziție pe piață și utilizarea produselor biocide care constau în azot generat *in situ* pentru protejarea patrimoniului cultural.

(22) Posibila includere a azotului generat *in situ* în anexa I la Regulamentul (UE) nr. 528/2012 și autorizarea consecutivă de către statele membre a produselor care constau în azot generat *in situ* necesită timp. Prin urmare, este adecvat să se permită o derogare pentru o perioadă de timp care să permită finalizarea procedurilor de bază,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Franța poate autoriza punerea la dispoziție pe piață și utilizarea de produse biocide care constau în azot generat *in situ* pentru protejarea patrimoniului cultural până la 31 decembrie 2024.

Articolul 2

Prezenta decizie se adresează Republicii Franceze.

Adoptată la Bruxelles, 15 iulie 2020.

Pentru Comisie
Stella KYRIAKIDES
Membru al Comisiei

([5]) A 83-a, a 84-a, a 85-a și a 86-a reuniune a reprezentanților Autorităților competente ale statelor membre pentru punerea în aplicare a Regulamentului (UE) nr. 528/2012, desfășurate în mai 2019, iulie 2019, septembrie 2019 și, respectiv, noiembrie 2019. Procesele-verbale ale reuniunilor sunt disponibile la adresa https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0